

Nesúhlasné stanovisko prezídia ZSS k zámeru Ministerstva spravodlivosti SR zriadiť Mestský súd v Bratislave

Združenie sudcov Slovenska so znepokojením vníma snahy Ministerstva spravodlivosti SR zriadiť na území mesta Bratislava na úrovni okresného súdu jediný Mestský súd v Bratislave alebo 4 špecializované súdy na území mesta Bratislava, a to bez predchádzajúcej širokej odbornej diskusie a objektívnej analýzy (najmä personálne a finančné dopady), z ktorej by vyplývala potreba jeho/ích zriadenia.

Uvedený zámer nevyplýva z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2016-2020, ako ani z Konceptie modernizácie a stabilizácie súdnictva (uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 396/2015), hoci sa na tieto dokumenty zámer odvoláva. Naopak „Konceptia“ zdôrazňuje stabilitu súdnej sústavy, ako determinujúci faktor stability celého systému. Programové vyhlásenie predpokladá „lokálne“ riešenia len v prípade NS SR a tzv. malých súdov.

Z uvedeného je zrejmé, že v prípade okresných súdov v Bratislave uvedené materiály vlády SR nepočítali s takýmto riešením vytvárania podmienok výkonu súdnictva na území mesta Bratislava (so zlúčením okresných súdov s predajom budov vo vlastníctve štátu, kde okresné súdy v Bratislave sídli s výnimkou Okresného súdu Bratislava 1, kde je sídlo dlhodobo efektívne neriešené, hoci bola zakúpená budova pre tento súd, avšak úplne „zaspala“ jej rekonštrukcia) .

Ani v náznakoch dokumenty nepredpokladali vznik zlúčeného súdu na území mesta Bratislava, s jeho **sídлом v nájomnej budove vo vlastníctve podnikateľského subjektu** (takýto nájomný vzťah pre súd je jednoznačne nevýhodnejší a do budúcnosti nestabilnejší, ako keď je sídlo súdu v budove vo vlastníctve štátu a naráža to na spochybňovanie princípu nezávislosti súdnictva).

Prezídium Združenia sudcov Slovenska navrhuje Vláde SR a Ministerstvu spravodlivosti SR zodpovedne zvážiť vecné argumenty sudcov a súdov z obvodu Krajského súdu v Bratislave vznesené proti zámeru zriadiť jeden Mestský súd v Bratislave, nezhľadať ich len na to, že sudcovia chcú zaviesť diskusiu k otázke, či budú sídliť „v žltej alebo fialovej budove“ (ministerka spravodlivosti SR JUDr. Lucia Žitňanská, Denník N zo dňa 12.5.2017) a urýchlene otvoriť k nim širokú odbornú diskusiu so zástupcami správy súdov, sudcovskej samosprávy a stavovských organizácii sudcov uvedených súdov.

Vo svojich dôsledkoch je zámer nesystémový, nerieši stav výkonu súdnictva ako celku, je závažným zásahom do sústavy súdov, nekorešponduje s režimom obvodov a sídiel súdov na ostatnom území republiky, s usporiadaním prokuratúry, policajného zboru, so štruktúrou správnych orgánov, ktorých činnosť bezprostredne súvisí s činnosťou súdov v rámci obvodu mesta. Ide o zásah, ktorý pri svojej realizácii môže reálne vyvolať nenávratný stav, ktorý **výrazne sťaží (ohrozí) výkon súdnictva** na území mesta Bratislava na dlhé obdobie.

Zvažovaný predaj funkčných budov 4 súdov v Bratislave (okrem Bratislava 1) **vykazuje znaky privatizácie štátneho majetku**, ktorý je súčasťou zabezpečenia podmienok výkonu súdnictva pre občanov, čo **neobsahuje ani vládny program**.

Prezídium ZSS zásadne spochybňuje tvrdené možné pozitívne dopady a apeluje na to, aby sa prioritne prihliadalo na nasledovné zásadné argumenty, ktoré vyplývajú z podrobných znalostí reality nedostatkov podmienok výkonu súdnictva sudcami a zamestnancami uvedených súdov.

1. **Zriadenie** Mestského súdu v Bratislave **nerieši nedostatočný počet sudcov** vo výkone. S tým istým počtom sudcov a rovnakom nápade nových súdnych sporov **nedôjde k zrýchleniu súdneho konania**. Na jedného bratislavského sudcu pripadá až 172 % nápadu nových vecí a až 212 % nevybavených vecí v porovnaní s celoslovenským priemerom. Efektívnemu výkonu súdnictva napomôže len primeraný počet sudcov a administratívy, čo uvedený zámer vôbec nerieši.
2. **Jeden Mestský súd** v Bratislave s pôsobnosťou okresného súdu ako jeden „**megasúd**“ **nebude súladný so systémom** obvodov ostatných súdov, prokuratúry, polície a správnych orgánov na území SR.
3. **Na území mesta Bratislava nie je problém so špecializáciou**, a to s poukazom na veľkosť bratislavských okresných súdov, kde aktuálne sú vytvorené podmienky na špecializáciu sudcov. Problém špecializácie môže vzniknúť na menších okresných súdoch pri nedostatočnom personálnom obsadení pre špecializáciu. **Systému súdov sa úplne vymyká variant zámeru vytvorenia 4 špecializovaných súdov podľa hlavných agend** (čo je v porovnaní so systémom ostatných okresných súdov na území SR úplná anomália). V tomto variante by sa vytvorili súdy, kde napr. trestný súd by mal len 13 sudcov a občianskoprávny až 81.
4. **Vytvorenie** jedného súdu alebo 4 špecializovaných **nemá význam ani vo vzťahu k zjednoteniu rozhodovacej činnosti**, pretože rozdielna rozhodovacia prax je aj medzi sudcami na tom istom súde (viď. odvolacie súdy alebo najvyšší súd). Koncentrácia sudcov v tej istej budove, resp. grémiu na zjednotenie rozhodovacej praxe nemá žiaden dopad.

5. **Pri variante jedného súdu sídliaceho v jednej prenajatej budove nemožno hovoriť o úspore finančných prostriedkov**, keď len rekonštrukcia budovy a jej prispôsobenie pre výkon súdnictva **bude vyžadovať veľké finančné náklady , ktoré budú investované do cudzieho majetku**. Taktiež bude obtiažne s podnikateľským subjektom operatívne reagovať na potreby výkonu súdnictva (napr. pri zvýšení počtu sudcov , či pri zvýšení materiálno-technických nárokov pre potreby výkonu súdnictva a s tým spojeného vzniku opätovných nákladov investovaných do cudzieho majetku a pod). Pri variante 4 špecializovaných súdov (ak by sa budovy súdov zachovali), aktuálne priestory súdnych budov nepostačujú pre sudcov z 5-tich okresných súdov v obvode KS BA a vznikla by potreba ďalšej budovy (čo by bolo zase aj v rozpore so zámerom vytvoriť 4 špecializované súdy).
6. **Štyri z piatich okresných súdov** sídliacich priamo v meste Bratislava **majú vhodné súdne budovy** vo vlastníctve štátu, ktoré si nevyžadujú rekonštrukciu. **Pre Okresný súd Bratislava I má štát zakúpenú súdnu budovu, avšak z nepochopiteľných dôvodov nemá finančné prostriedky na jej rekonštrukciu** , hoci zjavne má finančné prostriedky na rekonštrukciu a sťahovanie súdov do budovy podnikateľského subjektu pre vytvorenie jedného megasúdu. Ak by sa zámer mal riešiť **prenájomom** budovy od súkromných vlastníkov, **naráža to na problém nezávislosti** súdov a neistoty v trvaní nájomného vzťahu, resp. jeho podmienok. Navyše **po predaji súčasných vhodných súdnych budov by nastal nezvratný stav**.

Košice 16.5.2017

Prezídium
Združenia sudcov Slovenska